

WSTĘP	13
I. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W DIALOG BIOETYCZNY	17
1.1. KOŚCIÓŁ GŁOSZĄCY „EWANGELIĘ ŻYCIA”	17
1.1.1. Wobec „kultury śmierci”	19
1.1.2. Budowanie kultury życia	22
a. Wolność a prawda	23
b. Genealogia osoby	24
c. Życie jest zawsze dobrem	24
d. Perspektywa normatywna	27
1.2. RADA EUROPY I JEJ ZAANGAŻOWANIE W SFERZE BIOETYCZNEJ	29
1.2.1. Prawa człowieka w <i>Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności</i>	29
a. Bioetyczny sens podstawowych praw formułowanych przez <i>Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności</i>	31
b. <i>Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności</i> a inne dokumenty Rady Europy	35
1.2.2. Ogólna prezentacja bioetycznych dokumentów Rady Europy	37
1.3. UNIA EUROPEJSKA JAKO UCZESTNIK BIOETYCZNEGO DIALOGU	42
II. STATUS LUDZKIEGO EMBRIONU I JEGO OCHRONA	47
2.1. BIOLOGICZNY STATUS EMBRIONU	50
2.1.1. Gametogeneza i kapacytacja	51
2.1.2. Zapłodnienie	53
2.1.3. Procesy rozwojowe w fazie początkowej	55
2.1.4. Zagnieżdżenie	57
2.2. FILOZOFICZNA NATURA I STATUS EMBRIONU	58
2.2.1. Różnorodność opinii	60
a. Stanowiska radykalne	61
b. Stanowisko „stopniowania”	64
2.2.2. Źródła argumentacji	66
a. Odwołanie się do biologii	66
b. Odwołanie się do pojęcia „potencjalności”	70
c. Odwołanie się do pojęcia „osoby”	73

2.3. ZAKRES DZIAŁAŃ WOBEC EMBRIONÓW	75
2.3.1. Działania dopuszczone	76
2.3.2. Działania zakazane	79
III. SZTUCZNA PROKREACJA	81
3.1. PODMIOTY UPRAWNIONE I WARUNKI ZASTOSOWANIA METODY <i>IN VITRO</i>	83
3.2. POZYSKIWANIE I PRZECHOWYWANIE GAMET	85
3.2.1. Pozyskiwanie oocytów	86
3.2.2. Pozyskiwanie spermy	87
3.2.3. Proponowane standardy i ich ocena	87
3.3. DZIAŁANIA WOBEC EMBRIONU	90
3.3.1. Kreowanie embrionu	90
3.3.2. Liczba embrionów	92
3.3.3. Diagnoza preimplantacyjna i implantacja	93
3.3.4. Embriony nadliczbowe; kriokonserwacja	97
3.3.5. Los embrionu nieimplantowanego	99
3.4. INNE PROBLEMY PRAWNO-ETYCZNE	102
3.4.1. Ustalenie rodzicielstwa	102
3.4.2. Macierzyństwo zastępcze	104
3.4.3. Podsumowanie	105
IV. KLONOWANIE	109
4.1. HISTORIA KLONOWANIA	109
4.1.1. Pierwsze próby i historia klonowania zwierząt	110
4.1.2. Sklonowanie ssaka – owca Dolly	111
4.2. TECHNIKA KLONOWANIA	112
4.2.1. Podział embrionu	112
4.2.2. Transfer jądra komórkowego	113
4.3. RODZAJE KLONOWANIA ZE WZGLĘDU NA CEL	115
4.3.1. Klonowanie reprodukcyjne	115
4.3.2. Klonowanie terapeutyczne	116
4.4. STANOWISKA W KWESTII KLONOWANIA	117
4.4.1. Moralna ocena klonowania	117
a. Zanegowanie godności przekazywania życia i agamiczność	118
b. Instrumentalizacja człowieka	122
c. Eugenika	124
d. Zagrożenie życia i zdrowia	125
4.5. PROPONOWANE STANDARDY ODNOŚNIE DO KLONOWANIA ..	127
4.5.1. Treść dokumentów europejskich o klonowaniu	128
4.5.2. Niejednoznaczność rozwiązań co do zakazu	133

V. POZYSKIWANIE I WYKORZYSTANIE KOMÓREK MACIERZYSTYCH	139
5.1. DOPUSZCZALNOŚĆ DZIAŁAŃ W FAZIE EMBRYONALEJ	139
5.1.1. Zalecane rozwiązania prawne	139
5.1.2. Kryteria moralne	142
5.2. KOMÓRKI MACIERZYTE – WŁAŚCIWOŚCI, POZYSKIWANIE ..	143
5.2.1. Cechy komórek macierzystych	144
5.2.2. Rodzaje komórek macierzystych ze względu na pochodzenie	148
a. Embrionalne komórki macierzyste	148
b. Dorosłe komórki macierzyste	151
5.3. PROPONOWANE STANDARDY W PERSPEKTYWIE MORALNEJ .	154
VI. TRANSPLANTACJA KOMÓREK, TKANEK I NARZĄDÓW	159
6.1. ZARYS HISTORYCZNEGO ROZWOJU TECHNIK TRANSPLANTOLOGICZNYCH	159
6.2. W KIERUNKU PRAWNYCH UREGULOWAŃ	160
6.3. BIORCA	162
6.3.1. Etyczna i prawna dopuszczalność metody	162
6.3.2. Zgoda i warunki decyzji o przeszczepie	165
6.4. DAWCA	168
6.4.1. Dawca żyjący	168
6.4.2. Dawca zmarły	171
6.5. KILKA KWESTII SZCZEGÓŁOWYCH	175
VII. WOBEC UMIERANIA I ŚMIERCI	179
7.1. RELACJE Z PACJENTEM W STANIE TERMINALNYM	180
7.1.1. Podmiotowość	180
7.1.2. Informacja motywowana humanizacją	183
7.2. WALKA Z CIERPIENIEM	187
7.2.1. Prawo do walki z bólem	188
7.2.2. Zakres i granice	189
7.3. EUTANAZJA	191
ZAKOŃCZENIE	195
WYKAZ SKRÓTÓW	199
BIBLIOGRAFIA	201
ABSTRACT	215